

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Iohannis Cassiani de institutis coenobiorum libri XII - Cod.
Aug. perg. 87**

Cassianus, Johannes

[S.l.], [9. Jahrh.]

Liber VIII: de spiritu irae: capitula fehlen

[urn:nbn:de:bsz:31-62667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-62667)

INCIPIT DE SPIRITU IRÆ
LIBER OCTAVUS: *Y*

Questo quoque: certamine est
ipse mostiferum uirus de
recessibus animae nre
funditur eruendum; Hæc
enim in nostris cordibus in
sidente: & oculū mentis. noxi
is tenebris obsecant. Hæc iudi
cium recte discretionis ad
quirere: n& honeste contem
plationis inlucum. n& ma
turityatem consilii possidere:
n& uitæ pccatiper. n& ^{ius} tris
tenacer. sed ne spiritaler qui
dem acuen luminis capaces
potemur & sistere. Quic
turbatur. e. in quid ppe ira
oculus meus; Hæc sapientie
participes effici. tamen si
sapientes omniū pronunti
an opinionone uideamur. Quia
ira. in sinu insipientium re
quiescit; Sed ne uitā quidem
in mostalitatē consequi po
temur. quam uis pruden
ter uideamur definitione
hominum iudicari. quia ira
perdit & iam prudenter;

N& iustis moderamina. per
spicaci discretionē cordis uelle
bimus optinere. Licet per facti
sciq; cunctorum opinionib;
estimemur. quia ira uiri uis
titiandi non operetur.
Ipsam quoque honestatis graci
tatem. que & iam uis sculi
huius sol & familiaris & sistere
nullo modo possidere potemur.
Licet nobiles & honesti nataliū
progatiua putemur. quia uis
iracundus in honestis. Consi
lii & iam maturityatem. nulla
tenus ualemus optinere. quā
uis graciuer & scientia summe
pediti uideamur. quia iracun
dur agit sine consilio. Sed n&
qui & ier se a pestur bationib;
noxius. n& potemur cayere
pccatis. Tam & sine quaquē
nobis in quid uider ab oculis
inferantur. quia uis animo
sur. pccat rixar. uis aut iracun
dur. effodit pccata; *III*

Non nullor audiui mus. hunc
Nanims pntiosissimū mor
bum ita & cuscere temptan
ter. ut eum d& estabiliore
interpretatione scripturarum
& tenuare gestirent dicen

|||||

ter non esse noxium. sive
linquentib; fratib; irascamr.
Siquidem ipse dicitur contra eos
quieum ut scire nolunt. ut sci
enter contempnant. si vero
adq; irasci dicatur; Ut ibi; & ira
tur. si vero dicitur in populo suo;
ut cum orat proph& adicens;
Dne ne in furore tuo arguas
me. neq; in irata tua corripi
as me; Non in llo legenter.
quoddum hominib; occasione
pestiferi uitii uolunt conce
dere. in mensitati diuinae.
ac fons totius puritatis. in u
nam castitatis pccationis ad
miscant; **f. III.**

Sic enim hęc cum dicuntur
de dō carnali & pinguis se
cundum litteram significa
tione p̄cipienda sunt. Ergo
& dormit cum dicitur. Exsur
ge. quoc̄pe obdormit dne. De
quod dicitur; Ecce non dormi
tabit neq; obdormit & qui cur
tōdit isrl̄. & stat ac sedet.
cum dicit; Cēlū mihi sedes ē.
terra cū scabellum pedum
meorum; Qui mō dicitur cēlū
palmo. & terram suo pugil
lo concludit; Et crapulatur

uino. cum dicitur; Et exsurget.
sicut dormiens dne. sicut po
tens crapulatur uino; Quis
lur habet immortalitatem.
& lucem habitat inaccessibi
lem; ut p̄teream ignoratio
nem. & obliuionem. que de ip
so legitur in scripturis sc̄is
frequenter in septa; deinde
liniamenta membrorum.

quę & an quę de homine figura
li & composito describuntur.
f. II. Capilli scilicet. capite. & naib;
oculis. ac facie. manib; & bra
chio. digitis. utero. pedibusq;
que omnia s̄c̄m uilem littere
resonum si uoluerimur ad
mittere. d̄m liniamentis
membrorum. & corpore
figurę compositum. quod dic
tu quoq; nefas est. quod que
absit a nobis. nō esse est esti

f. III. mō; **J**taq; ut hęc s̄c̄m dum litterę
non absq; nefando sac̄y legio
possunt intellegi. super eo qui
inuisibilis. ineffabilis. incom
p̄hensibilis. inestimabilis.
simplex. & in compositus. sc̄y
scripturarum auctoritate
definitur. Ita nefuroris quidē

& irē p̄turbatio illi in demu-
tabili naturā sine ingenū
blasphemia poterit coaptari;
Nam huiusmodi significati-
one membrorum diuinae
efficientiae dī. & immensae
operatione eius sentire de-
bemur. quae nobis nisi ph̄cusi-
tata membrorum uocabula
nequeunt iniriari; Ut puta
significatione oñs. conlocuti-
one eius. quae in archa non
animae sensus solū & demerit
infundi. uel quod in patribus
n̄r̄is atq; proph̄tis idem locu-
tū sit. agnoscamur; In oculis
immensitatem p̄spicaciae.
qua uniuersū se p̄strat ac per-
spicit. Et quod nihil eum & h̄is
quae nobis geruntur. gerenda
ue sunt reuocantur late-
at. scire possimus; Manuum
nuncupatione. prouidentia
& operationem. quae omniū
ipse sit creator & conditor.
sentiamur; Brachium quoq;
uirtutis & gubernationis eius
in signia. quae cuncta susten-
tat. moderatur. ac regit. Et
ut dicitur in taceam. canicier
capitis. quid aliud quam lon-

geantem detatit & antiqui-
tatem significat. Quae sine
ullo principio ē. & ante omnia
tempora creaturas excedit
uniuersas; Ita igitur & de ira
dī uel furore cum legimus.
non ἀνερωπιτοπταθωc. id est
secundū humilitatem huma-
nae p̄turbationis. sed dignē dō
qui omni p̄turbationem ali-
enū ē. sentire debemus; Sci-
licet & quo per h̄c eū iudicem
& ultorem omniū quae inque-
geruntur in hoc mundo. pos-
simus aduestere. Et r̄d̄ h̄u-
to rem terribilem actuum
n̄rorum. his uerborum signi-
ficationib; formidantes con-
tra illius uoluntatem quae
quae timeamus admittere;
Illor̄ & enim timere consue-
uit humanae naturae quos in-
dignam nouit. & uerbarū of-
fendere; Ut in nonnullis sequi-
simis iudicib; solū & ab his qui
aliquo peccato suae consciēti-
e remordentur. irae ultimae
timeant; Non scilicet quod h̄c
in animis eorum qui iustae
iudicantur sunt p̄turbatio-
ne consistat. sed quod irae

in ducenlibur ille senliatur
 affectur. Qui pro & scutione
 legum & examinatione iusti
 tiae & equi libratione pcedit;
 Quod amen quantalibet animi
 fuerit mansuetudine ac leni
 tate prolota. ac his qui pro
 suo merito poena placentendis.
 furor grauis & ira seuisima
 iudicatur; Longum e. nec p sen
 tis operis. si uoluerit mufom
 nia que de deo humana signi
 ficatione figuratiter in scrip
 turis dicta sunt & explicare;
 Hoc ad presentem necessitate
 tem quae contra furoris uitu
 um ptinebant. dixisse suffi
 ciat. Ut nullus exinde sibi m&
 occasionem morbi mostiq;
 ppeluae per ignorantiam
 trahat. unde scitatur & in mor
 taliter uitae scilicet q; yeme

V. dia conquiruntur;
Itaq; monachus ad pfectione
 tendens. & agonem spinta
 lem legitime cupiens de
 cestate. ab omni ipse furoris
 q; uitio alienus & istat. &
 audiat quid sibi uaselectio
 nis pceptat; Omnis inquit
 ira. & indignatio. & clamor

& blasphemia. tollatur.
 auobiscum omni malitico. Cum
 dicit omnis ira tollatur auo
 bis. nulla penitur ut ne
 cessaria & utilem nobis exce
 pit. Delinquentia q; fratrem
 sine cerse. e. ita curare festinet.
 Ut dum mede la leuion fossi
 tan febriacula laborant ipro
 curat inferre. non semel ip
 su irrotur. de leuon morbo
 certatis inuoluat; Oportet
 nanq; illu qui ab tenus uul
 non meden cupit. omni lan
 guons morbo alienum sanuq;
 subsistere. Ne illud diconge
 licum dicatur ei; Medic e.
 prius curate ipsum; Ac uidetur
 fistucam in oculo fratris sui. tra
 bem in oculo suo non uideat.
 Uel quomodo uidebit eicere
 fistucam de oculo fratris sui. qui
 trabem furoris gestat in
VI. oculo suo;

Qualibet & causa iracundie
 motus efferuens. excusat
 oculos cordis. & acuminis sui.
 & ritalem ualidioris morbi
 ingereat trabem. solemius
 titis non sinit intuen. nihil
 inler est. in ^{utrum} tera uere clami

pauit

nde plumbeae. seu cuiuslibet
metalli. oculorum optu-
b; imputatur. differentiam
ceterat. non facit pretiositas

VII metallorum;
Habemus sane. ipe minister
num. scotis comodenobis inser-
tum. ad quod solum eam ye-
cipere utile nobis. ac salubre.
cum contra locuienter cor-
dis nostri motus. indignanter
infremimus. & ea quae agere
confundimur coram homini-
b; uel proloqui in latebras ar-
cendisse. non peccatorum indigna-
mur. Angelorum scilicet ac di-
iprius praesentiam ubiq; & omni-
a penetrant. oculumq; eius
tota formidine tremiscentes.
quem nequaquam possunt con-
scientiae nostrae locum se

VIII cycla;

Uel certe cum contra hanc ipsam
iram. cur nobis aduersus fra-
trem in se presentem comouemur.
& irati. & aliter instigationes
eius. & trudimur. non in aditu
peccatorum nostrorum. noxiam eam late-
bras habere permittimus.
et cetera nostram scientiam ille
propheta docet. qui intantum

hanc. eruit abegerat sensib;
ut ne inimicis quidem propriis.
& quidem ad se sibi traditis.
maluerit reddere rationem;

Irascimini inquit. & nolite
peccare. Ille & enim cum aqua
de cisterna bethlemitica con-
cupiscit. eamq; cum hostibus
per medias hostium caeteruas
suscepit. & ad latam protinus
effudit in terram. & ita uolup-

tuosam concupiscentiae passi-
onem iratus. & extinguens. liba-
uit eam domino. & cupiditatis ue-
deridenda non expleuit dicens;

Propitius mihi sit dominus. ne scie-
ciam hoc. num sanguinem isto-
rum hominum qui profectus.
& animarum periculum bibam;

Uel cum se in regem dauid
audiente eo. lapides & male-
dicta coram omnibus. inroga-
ret. Uell & quae ab isai filius saruie

princeps militum. conuictus
galet ubi uisionem. truncatione
capitis eius. & expleuit. Beatus
dauid aduersus duram sugges-

tionem eius. indignatione
pia comotus. humilitatis
modum. & patientiae rego-
rem. inconcussa lenitate

70
seruauit dicens; quid mihi
& uobis filii seruis; dimitte
te dum ut maledicat; Dñs
enim p̄cepit ei ut maledice
ret dauid; Et qui ē. qui audeat
dicere. quare sic fecerit; ecce
filius m̄s qui egressus ē. de utero
meo querit animam meā;
quanto magis nunc filium mem
ni; Dimitte dum ut maledi
cat iuxta p̄ceptum dñi. Si for
te respiciat dñs afflictionē
meam. & reddat mihi bonū
p̄ maledictionē ^{hac} hodiernā;
Jubemur itaq; irasci. **VIII.**
scilicet lubiter. sed nobis. m̄s & ip
sis ac suggestionib; ascen
dentib; prauis; & non peccare.
Ad effectum scilicet earum noxiū
pducenles; Deniq; hunc eun
dem sensum. & uidentius ex
planat uersiculus sequens;
Quae dicuntur in cordib; uirū &
incubilib; uestris compungi
mini; id est quae unq; in cor
dibus uirū. ingruentib; repe
tinis ac lubiter instigationi
bus cogitatis. consilii mode
ratione. omnem strepitum.
ac pesturbationem furoris
ammouenles. uelut incubilib;

qui & sit positi. conpunctione
saluber hyma emendato atq;
conrigite; Deniq; beatus apol
tolus. usus huius uersiculi ter
timonio. cum dixisset. Iras
cimini & nolite peccare.
subiunxit; Sol non occidat su
piracundiam ur̄am. Neque
d& sit locum diabolo; Si noxiū
est. sup iracundiā nr̄am occi
dere solem iustitiae. & ira
te confestim diabolo locum
damus in corde nr̄o. quomo
do superius p̄cepit ut irasca
mur. dicens; Irascimini & no
lite peccare. Nonne euiden
ter hoc dicit; irascimini
utur & furor uestro. n̄ & con
benlib; uobis. soli iustitiae
xp̄i incipiat propt̄ iracundi
am ur̄am. mentib; obscura
tis occidere. Et discedente
illo. locum diabolo in uestris
IX. cordib; p̄beat;.
De quo sole. p̄ph&am d̄re ui
denles cōmemorat. ita di
cens; Timenlib; aū nom̄ m̄di.
on & sit soli iustitiae. & sani
tas in pennis eius; Qui rursū
p̄ccatorib; & pseudo p̄ph&is.
illisq; qui irascuntur. occide

Paul

Paul

¶ dicitur ephra; occidit sol in meridie;

re dicitur in medio die; ¶
Uel certe secundum tropicam
sensum. mens. id est. NOYC.
si ueratio. que pro eo quod omni
cordis cogitationes discipuli
onesq; plustrat. sol merito
nuncupatur. Ireratio non
extinguatur. ne eadem oc
cidenle. perturbationum te
nebre. cum auctores suo diabo
lo. uniuersum nri cordis oc
cupent sensum. Et tenebre
ipse possit. uelut in nocte
caeca. quid nos agere oporteat.
ignoremus; tali sensu. hunc
apostoli locum. institutis se
norum traditum nobis. quia
necesse fuit quem admodum
de ira sentient. licet longio
re sermone protulimus. Qui
eam ne ad momentum qui
dem cognoscere per
mittunt. illud diuini
omni modo obseruant;
Qui irascitur fructus suo. per
ent iudicio. Ceterum siusq;
occasum solis. licitum sit iras
ci. ante furoris scitias. & ul
tices ipse comotionem pote
runt noxiis perturbationis ex
plere. quia sol iste ad locum sui

¶ XI. uergat occasus;

Quid uero dicendum debet.
quod quidem dicere sine
mea confusione non possunt.
Quorum implacabilitate. ne
hic quidem sol occidens. termi
num ponit. sed per dies eam plu
rimos proteles. et q; ad
uersus eos in quos comoti fue
runt. rancorem animi seruan
ter negant. sed quidem uerbis
irasci. sed re ipsa & opere. indig
nam grauissime comprobant.
Nam neque eos congruose mo
ne compellant. ne & offabilita
te eis solita colloquantur.
Et in eo semini medelinquere
possent. quod uindictam sus
comotionis non expectant;
Qua tamen quia proferre pa
lcam. & exercere aut non au
dent. aut certe non possunt.
In suam presentem uirus iracun
diae per torquentes. Concoquunt
eam in corde. tacti ac silentes.
in semet ipsis consumunt ama
ritudinem tristitiae. non uir
tute animi protinus expel
lent. sed digerent procer
suderam. & ut cum q; pro
tempore mitigent;

XII
Quasi uero non hic finis uni
cuiq; uindictae sit. & abun
de quis furor proprio ut
institit fecit fecerit: si id qd
prouald. ira instigante com
pleuerit; Quod hi quoq; face
re noscuntur. qui motus suus
non ad p[ro]p[ri]u[m] placiditate[m].
sed inopia coibent[ur] ultionis;
nihil enim inferre ampli
us his quib; irati sunt possunt.
nisi ut cum eis affabilitate
solita minime conloquan
tur. Aut quasi inefficax ope
rit. solū modo sit iracundia
moderanda. & non potius ab
archanis n[ost]ri p[ro]p[ri]i seruen
da. n[on] & nebulis illius obscura
ti. n[on] & consilii secludit. n[on] &
scientiae lumen admittite
re. Sed n[on] & templum sp[iritu]s
sc[ilicet] habitante in nobis sp[iritu]s
tui ipe. nequaquam ualeat
existere; Cohibitur enī
in corde furor. adstantes qui
dem homines non offendit.
sed eque sp[iritu]s sc[ilicet] splendidis
simum iubar. ac si prolatur

XIII & cludit;

Aut quem ad modum uel
ad momentum uult

eam d[omi]n[us] r[ati]o[n]e l[ati]t[er]i. quib[us]
secundum quidam sp[iritu]s
li[ber]ationum nostrarum
permittit offerri. Si uel
alium contra nos aliquid
rancoris habere cognos
cimus. dicent; Si ergo offer
munus tuum adcoltare.
& tibi recordatur fueris
quod propter tuus habet
aliquid aduersum te.
relinque ibi munus tuum
adcoltare. & uide prius
reconciliare propter tuum.
& sic uenient offer mu
nus tuum; Quomodo er
go nondicam usque indi
es plures. sed uel usq; oc
casum solis istius. p[er]mit
timur contra fratres
& in e[is] tristitiam. qui
ne illo quidem aliquid
habente aduersum nos.
orationes nostras d[omi]n[us]
offerre concedimur.
Quibus praecipitur ab
co[]p[osto]lo; sine intermis
sione orate. & in omni
loco leuantes puras me
nus. sine irac[undia] & discepta
tione; Super est igitur

ut aut nunquam oremur.
huiusmodi uirum rē
nenles in cordibus nostris.
& apostolico huic p̄cepto.
siue & angelico. quo in desi
nenles & ubique iubemur
orare simus obnoxii. Aut
si nos in ipsos circumue
nientes. p̄cētem funde
re contra eius interdicitum
p̄cētem p̄sumimus. non
orationem dñō. sed rebel
lionis sp̄ū. contumaciam
nos eidem nouemur
XIII. offerre;

Et quia plerumq; seu
lesor fratres & contum
tator contempnimus.
uel certe non utiō nostro
dicentes eos offensor despi
cimus. animarum medi
cus. & occultorum con
sciūs. occasione iracun
diæ uolens rēdicatur
a cordibus nostris euel
lere. non solum si p̄
fuerimus. iubet nos re
mittere & reconcilia
re fratribus nostris. nul
lamq; aduersus eos in
iuriæ seu læsionis me

moniam rēline. Sed &
am sūllor aduersum nos
seu iuste siue iniuste. hoc
bere cūquid nouerimus.
similiter p̄cepit. ut
munus n̄m relinquen
ter. id est compercentes
orationes nostras. ad eorū
p̄cētem satisfactionem ten
dere festinemus. Et ita
fratris curatione p̄cētem
satisfactionum nostrarū
munera in libatū de
ferre. Non enim ita nos
trō obsequiis. communis
omnium dñi delectatur.
Ut quod in uno acquirit.
perdat in altero. domi
nante tristitia. in cuius
libet n̄que dispendio.
unū patitur d̄m̄
tum. qui eodem modo
omnium famulorum su
orum salutem deside
rat & expectat. Et idcir
co equē habente aduer
sum nos fratre. inefficax
erit oratio nostra. ac si
nos aduersus eam. ita m
ti sp̄ū. indignationis ama
ritudinem reseruamus.

XV. Sed quid diutius praecep-
tis & angelicis atque
apostolicis immoramur.
cum & iam uelut lex quae
aliquid habere remissi-
onis uideatur. Hic ecce
idem prae caueat dicens;
Ne deus frater tuum
in corde & uo; Et iterum;
non eris memor iniuri-
ae cuius tuorum; Et rur-
sum; Iunera eorum qui
memoria relinunt ma-
le facti. in hostem; Uides
& ibi nequitiam non
in opere tantum. sed
& iam in archaer cogi-
tationibus persequari.
Cum de corde odium.
& iniuriae non solum
relinquitio. sed & iam
ipsa memorie. radici
XVI. tur iubeatur euelli;
Interdum superbia
uel impatientia supe-
recti. cum inconditor
more nostrorum. atque
inordinatos. in alium
emendare. solitudine
nos desiderare con-
querimur. tanquam

ibi nullis nos concertan-
tibus. ilico uisitate pati-
entiae reposturi. & ex-
curantes negligentiam
nostram. causasque
com mōnē non nostrae
dicentes impatientiae.
sed frater utio gene-
rari; Dumque in alio
erroris nostri uergim'
causas. nunquam ced-
pccentiae ac per fct
tionis calcem. ualebi
XVII. mur puenire;
Summam igitur emen-
dationis ac tranqui-
litate nostrae. non ē.
in alterius arbitrio
collocanda. Quod nequa-
quam nostrae subiacet
potestati. sed in nostrae
potius conditione. con-
stat; Itaque ut non iras-
camur. non debet & ex alte-
rius per fctio. sed
& nostrae uisitate descen-
dere. Quae non alienae
patientia. sed propria
longanimitate conqui-
XVIII. ritur;

Porro hegemum per
fectos omnique uitio pur
gatos oportet & ex parte
& ex parte ad purum in
congregatione fratrum
uitis. non pusilla
nimitatis per fugio. sed
diuine contemplationis op
tenlu. Et desiderio intu
itur sublimioris intrare.
qui non nisi insolitu
dine aperfectis solum
modo poterit apprehendi.
Quisunque enim uitia
incurrit in hegemum
delulerimus. opera in
nobis non abolita senti
entur. Solitudo namque
sicut nouit emendatis mo
ribus contemplationem
purissimam reseruare.
& in luctu sincerissimo.
spiritualium sacramen
torum scientiam reue
lare. ita eorum qui mi
nus emendati sunt. uitia
non solum seruare. ue
rum etiam exagge
re consuevit. Tecum diu
que sibi patienter quis ui
delur & humiliter donec

nullius hominum com
miscetur confortio. ad
naturam pristinam mox
reueratur. cum interpel
lauit cuius libet com
motionis occasio. Emer
gant quippe & eo confer
tim uitia quae latebant.
& uelut equi in frenis cer
tatem esurunt pagulis.
otio longiore nutriti ac
ut ad perniciem augeant
proprii ferociusque pro
rumpunt. Accogit enim
exercitio utriusque humanorum
sancto. efforantur in nobis
uitia. nisi fuerit ante pur
gata. Ipsamque umbram pati
entiae. quam possidere ince
gine. per mixti fratribus.
sacramentum pro eorum reue
ntia. & nota publica uideba
mur. desideria securitatis a
mittimus. **LXVIII.**
Quasi uero uniuersum
Iruenlac serpentium
genera at ferarum. cum
insolitudine suisque cubilibus
immorantur. non noxia
preuenerunt. nec tamen ex eo
pronuntiarum possunt innoxia

quia nulli noceant; Hoc enim
eis non afficitur bonitatis.
sed necessitas solitudinis
confest; Quae cum ledendi
natura fuerint copiam
in semet ipsis reconditum
uirus. & animae feritatem
protinus egerunt.
atque demonstrant; ideo
que perfectionem que
rentibus non sufficit con
tra hominem non irasci;
Meminimus enim in soli
tudine commoranti
bus nobis contra calceum
cum aut grauitudo eius
aut exilitas displicet &
contra uersalpellum cum
incidenda herba iacie reg
niter excedat. Contraque
silicem si forte ex ea
festinantibus nobis adlec
tionem tardius scintil
lae ignis emicuit. ita in
dignationis in seipsis re
motum ut non aliam p
turbationem mentis
quam uel contra insensi
biles materias uel contra
aduersus diabolum mae
ledictione prolatum dige

23
rere atque euaporare
possimus; Quamobrem
ad perfectionis dumtaxat
at irrationem non scitis
proderit abesse homines
in quos irascitur.
Cum si patientia prius inter
fracta non fuerit adqui
sita. & iam ergo res mutas
excerere similiter iracun
diae possit afficitur; qui
residens in corde nostro
nec iugem nos possidere
tranquillitas statum.
nec residuis uitae carere
permittit; nisi forte
in eo putemus commotio
nibus nostris lucrum ali
quod uel remedium con
pesceri. Quod male dic
tionibus uel iracundie
nostre; minime res in
animae mutae que res
pondeant. & in tempe
rentiam cordis nostri.
ad maiorem nequaquam
prouocent & ardescere
furoris in seipsum;
Quapropter nullam su
mam diuini premi
cupimus adipisci de quo

dicitur. Beati mundo
corde. quō ipse dñm uide-
bunt. Non solum enostis
hęc actibus amputanda
est sententia. sed & iam
de infernis animae. rec-
dicitur & stirpanda. Non
enim ualde proderit. ira-
cundiae cohibetur furor
in uerbo. nec in effectu
prolocatur. si illum arcu
nis pectoris nostri dñs que-
rēda cordium non loc-
tent. inesse perspexerit;
Radice enim uit-
orum. potius & cidi pre-
cepit & angelicus ser-
mo. quam fructus; Qui p-
cul dubio euulsis fomiti-
bus. nequaquam ulterius
pullulabunt. Atque
ita mens poterit iugi-
ter in omni patientia
& sciētia. durare.
cum hęc non de superficie
operationis & actuum.
sed de cogitationum fue-
rint euulsis penetrabi-
bus. Et idcirco ne homici-
dium per p̄d̄ur. irce-
odiumque succiditur.

sine quibus homicidii
men nullo modo uale-
bit admitti. Qui ircesci-
tur fr̄ctri suo. se uent-
iudicio; & qui odit fr̄c-
tem suum. homicidice
est; in eo scilicet & quod dum
corde cupiat inlerire.
Cuius cyorem proprice
manu uel telo. apud ho-
mines minime fuisse
cognoscitur; aff̄ctus
homicida pronuntiatur
ad dño. Qui non solum pro
operationis effectu.
sed & iam pro uoluntate
ac uoti desiderio uni-
cuique. aut praemium
reddit aut poenam;
Secundum illud. quod
ipse loquitur per pro-
ph̄tam; Ego autem ope-
re eorum & cogitati-
ones eorum uenio ut
congregem cum omni-
bus gentibus & linguis;
Et rursum. inter se
in uicem cogitationi-
bus accusantibus. &
& iam defendentibus
in die qua iudicabit

de occultata hominum;

Sciendum tamen.

Sineo quod in quibusdam
exemplis inueni-
tur. qui irascitur fructu
suo sine causa. per se
iudicio. Super fluu-
m se sine causa. & ceterum
esse ab his qui amputan-
dam iracundiam pro iustis cau-
sis minime putauerunt.

Cum utique nullus. quā-
libet & ceterisque reatione
commotus. sine causa
sedicat irasci. Quam ob
rem apperit ab eis ceterum
idcirco. qui propositum
non intellexerunt scriptu-
rę. uolentis fomite
iracundię. omnimodis
amputare. nullamque
indignationis occasionem
penitus referre.
Nedum iubemur irasci
cum causa. & iam sine
causa. irascendi nobis
intromittatur occasio.
Finis enim patientię.
non in irascendo iustę.
sed penitus non irascen-
do consistit. Licet & a quibus-

dam hoc ipsum quod di-
citur. sine causa. ita in-
terpretari sciam. quod
scilicet sine causa iras-
catur. id est. cui & per se ul-
tione in iracundo non lice-
at. ^{melius} Tamen est ita tene se.
ut & nouella & complu-
ria multa. & antiqua
omnia inueniuntur
esse prescripta;

Qua propter athenam
xpi legitime deest an-
tem. iracundię motus
radicitus oportet euelle-
re. Cuius morbi hęc erit
medicina perfecta.
Ut primitus credamus. nul-
lo modo. siue iniustis. & i-
iustis & causis licere nobis
irasci. Scientes nos discre-
tionis lumen. & ceterisque
consilii firmitatem. Ipsa
quoque honestatem. & ius-
titię moderamina pro-
tinus amissuros. si prin-
cipale cordis nostri lum-
en fuerit tenebris obscu-
ratum. Tum deinde pur-
tatem mentis nostrę
mox proturbandam.

templumque eam sc̄i
sp̄r effici omnino non posse.
Iracundiae in nobis sp̄u
com mortale; postremo.
ut cogitemus nequaquam
licere nobis irascere. n̄d̄
irator fundere prādictas
ad d̄m. & p̄r omnibus in
cestum statum conditio
nis humane p̄r oculis
habentes. cotidie nos
credamus eorum p̄re migra
turos. Nihilque nobis con
tinentia castitatis. nihil
abrenuntiatione omni
um facultatum. nihil di
uitiarum contemptu.
nihil ieiuniorum. uigili
arum que laboribus con
ferendum. Quibus prop
ter iracundiam solam
& odium. ab uniuersis
iudice. supplicia promit
tuntur aeternae;

EXPEC DE SP̄. IRAE LB VIII

+

+